

Čj. UOOU-06477/16-8

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako příslušný správní orgán podle § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, § 2 odst. 2 a § 46 odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, rozhodl dne 20. července 2016 takto:

Je prokázáno, že účastník řízení: Česká republika – Ministerstvo vnitra, se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, IČ: 00007064, v souvislosti se zpracováním osobních údajů v Národní databázi DNA provozované Policíí České republiky, Kriministickým ústavem Praha, tím, že v době nejméně od 9. června 2015 do 3. června 2016 zpracovával citlivé údaje (profil DNA) ..., nar. ..., bez jeho výslovného souhlasu, a aniž by byla naplněna některá z podmínek stanovených v § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb.,

porušil povinnost stanovenou v § 9 zákona č. 101/2000 Sb., tedy zpracovával citlivé údaje bez výslovného souhlasu subjektu údajů a bez naplnění některého z ustanovení § 9 písm. b) až i),

a tím spáchal správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., neboť zpracovával osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů mimo případy uvedené v zákoně, za což se mu v souladu s § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. ukládá

pokuta ve výši 40.000 Kč
(slovy čtyřicet tisíc korun českých)

a dále podle § 79 odst. 5 správního řádu povinnost nahradit **náklady řízení ve výši 1.000 Kč,**

obojí splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí bezhotovostním převodem na účet vedený u ČNB, č. ú. 19-5825001/0710, variabilní symbol IČO účastníka řízení, konstantní symbol 1148.

Odůvodnění

Správní řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. v souvislosti se zpracováním osobních

údajů, tj. citlivých údajů (profilu DNA) v Národní databázi DNA (dále jen „ND DNA“) Policií České republiky bylo zahájeno oznámením Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“), které bylo účastníku řízení, České republice – Ministerstvu vnitra, doručeno dne 3. června 2016. Podkladem pro zahájení řízení byl písemný materiál shromážděný v souvislosti se správním řízením o uložení opatření k nápravě podle § 40 zákona č. 101/2000 Sb. vedeného pod sp. zn. UOOU-01001/16 inspektorkou Úřadu PaedDr. Janou Rybínovou, a to včetně rozhodnutí čj. UOOU-01001/16-15 ze dne 29. března 2016 a rozhodnutí předsedkyně Úřadu o rozkladu podaném účastníkem řízení (rozhodnutí čj. UOOU-01001/16-21 ze dne 25. května 2016).

Ze spisového materiálu je zřejmé, že účastník řízení uchovával v ND DNA po dobu stanovenou ve výroku rozhodnutí profil DNA ..., nar. ..., a to bez jeho výslovného souhlasu, a aniž k tomu měl jiný právní důvod.

Dne 17. srpna 2015 byl doručen Úřadu podnět právní zástupkyně ..., z něhož vyplývá, že mu Policií České republiky byl, v rámci trestního řízení ve věci podezření ze spáchání zločinu křivého obvinění vedeného se jmenovaným pod sp. zn. ..., dne 24. září 2012 odebrán bukálním stěrem biologický materiál (vzorek DNA). Profil DNA ... byl zpracován a vložen do ND DNA (bukální stěr č. ... a je veden v databázi pod č. j. ...).

Ze spisového materiálu vyplývá, že rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. ... ze dne ... byl ... v souladu s § 226 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), zproštěn obžaloby ze zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) a e) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, z důvodu, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Podáním ze dne 27. dubna 2015 zaslaným Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie Ústeckého kraje, Službě kriminální policie a vyšetřování, územnímu odboru Teplice, u něhož bylo zahájeno trestní stíhání, požádal ... o provedení likvidace genetického materiálu, který mu byl odebrán v přípravném řízení bez jeho souhlasu (předmětné trestní řízení bylo vedeno pod sp. zn. ...), neboť na jeho uchování není žádný právní nárok. V této souvislosti uvedl, že byl zproštěn obžaloby rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. Dále odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 31 C 70/2012 ze dne 3. ledna 2013, v němž je poukazováno na nedostatečnost právní úpravy upravující odebírání a další nakládání s DNA včetně uložení povinnosti Policii České republiky provést likvidaci vzorku i profilu DNA žalobce.

V reakci na výše uvedenou žádost zaslal v dané věci příslušný policejní orgán vyrozumění (č. j. ... ze dne 19. května 2015) právnímu zástupci ..., v němž bylo uvedeno, že žádosti nebylo vyhověno, jelikož bylo zjištěno, že ... byl odsouzen v jiné trestní věci Okresním soudem v Litoměřicích.

Předmětná žádost ... o provedení likvidace veškerého genetického materiálu byla postoupena příslušným policejním orgánem Policejnímu prezidiu České republiky, které se k dané žádosti vyjádřilo ve sdělení ze dne 9. června 2015 (sdělení č. j. ...), v němž bylo uvedeno, že žádosti o likvidaci osobních údajů získaných pro účely budoucí identifikace v souvislosti s č. j. ... se nevyhovuje, s tím, že osobní údaje ... byly shledány i nadále potřebnými pro plnění úkolů Policie České republiky. K tomu policejní prezidium uvedlo, že podle § 79 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České

republiky, může Policie České republiky zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů. Dále odkázalo na § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., s tím, že v daném ustanovení je upravena možnost Policie České republiky při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení. Ve vztahu k osobním údajům ... uvedlo, že byly získány Policií České republiky dne 24. září 2012 v souvislosti s trestním řízením vedeným pod sp. zn. ..., kdy byl jmenovaný v postavení osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu (zločinu křivého obvinění), přičemž rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne ... byl zproštěn obžaloby. Policie České republiky považuje při odběrech osobních údajů pro účely budoucí identifikace a při jejich zpracování za stěžejní rozlišování trestných činů podle subjektivní stránky, která vypovídá o vnitřním vztahu pachatele k trestné činnosti (úmyslně páchaná trestná činnost obsahuje složku vědění i volní, tj. pachatel chce spáchat trestný čin, resp. je s tím srozuměn, a vědomě porušuje zákon, neboť jej porušit chce, resp. je s tím srozuměn; u nedbalostního trestného činu složka vůle chybí, tj. pachatel nechce způsobit následek a ani není srozuměn s tím, že jej způsobí). K osobě ... bylo zjištěno, že byl v minulosti u Okresního soudu v Litoměřicích rozsudkem sp. zn. ... ze dne ... uznán vinným ze spáchání trestného činu neoprávněného užívání cizího motorového vozidla (§ 209a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní zákon) a z trestného činu opilství (§ 201 téhož zákona). Dále byl rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích pod sp. zn. ... ze dne ... uznán vinným ze spáchání trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny (§ 176 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb.) a trestného činu neplnění odvodní povinnosti (§ 267 zákona č. 140/1961 Sb.). Dále pak rozsudkem Okresního soudu ve Strakonici sp. zn. ... ze dne ... byl uznán vinným ze spáchání trestného činu podvodu (§ 250 odst. 1, 2 zákona č. 140/1961 Sb.). V návaznosti na § 65 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., bylo konstatováno, že Policie České republiky za rozhodující kritérium pro posouzení oprávněnosti zpracování osobních údajů (profilu DNA) považuje nezbytnost zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace, předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. K tomu bylo doplněno, že dle Policie České republiky je nezbytnost odběru genetického materiálu a jeho uchování ve smyslu nutnosti a opodstatněnosti dána jednoznačně tehdy, pokud je pro zjištění spojitosti mezi konkrétní osobou a jednotlivým trestným činem nebo pro identifikaci budoucího pachatele zpracování profilu DNA nezbytné. Nezbytnost uchování profilu DNA je dána tehdy, pokud je profil DNA nepostradatelný ve smyslu nemožnosti splnění úkolu Policie České republiky, např. zjištěním či usvědčením pachatele konkrétního trestného činu, a to i do budoucna, s tím že uchovávané profily DNA (obdobně daktyloskopické otisky) slouží jak k odhalování, tak k usvědčování pachatelů trestných činů. V obecné rovině bylo poukázáno na to, že ze statistik vyplývá, že ze stíhaných osob je více jak polovina recidivujících pachatelů, kdy mnohdy dochází k recidivě nestejnorodé. Ve vztahu k nedostatečnosti právní úpravy uchovávání genetického materiálu odkázalo na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 168/2013, který se měl jednoznačně vyjádřit v tom smyslu, že neshledal právní úpravu zákona č. 273/2008 Sb., v souvislosti se zpracováním citlivých osobních údajů v podobě vzorku DNA, nevyhovující minimálním požadavkům na zákonný podklad zásahu do práva na ochranu

soukromého života. Dále bylo konstatováno, že trestné činy, kterých se dopustil ..., spáchat chtěl, nebo byl srozuměn s tím, že je spáchá, a vědomě tedy porušil zákon, neboť jej porušit chtěl, popř. s tím byl srozuměn. Závěrem bylo konstatováno, že osobní údaje ... byly získány a jsou i nadále zpracovány v souladu s platnými právními předpisy, přičemž jejich zpracování je nezbytné pro plnění úkolů Policie České republiky (ve smyslu § 2 zákona č. 273/2008 Sb.) při ochraně bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti, plnění úkolů podle zákona č. 141/1961 Sb. a dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Dne 9. prosince 2015 zaslala právní zástupkyně v návaznosti na žádost o součinnost Úřadu (žádost ze dne 30. listopadu 2015) kopii výpisu z rejstříku trestů ... ze dne 4. srpna 2015, přičemž z výpisu vyplývá, že v evidenci rejstříku trestů nejsou vedeny žádné informace o odsouzení dotyčné osoby.

V reakci na žádost o součinnost zaslano Úřadem Policejnímu prezidiu České republiky (žádost ze dne 11. prosince 2015, v níž bylo požadováno zaslání interního předpisu, jímž se Policie České republiky řídí při shromažďování, zpracování a uchování odebraného genetického materiálu), obdržel Úřad od policejního prezidia dne 11. prosince 2015 pokyn č. 250 policejního prezidenta o identifikačních úkonech ze dne 2. prosince 2014. Zároveň bylo sděleno, že v návaznosti na předmětnou žádost o součinnost Úřadu byl osloven věcně příslušný útvar Policie České republiky se žádostí o opětovné posouzení předmětného zpracování osobních údajů, přičemž po opětovném prověření byly osobní údaje zpracovávány k osobě ... pro účely budoucí identifikace s ohledem na účely jejich zpracování shledány i nadále potřebné pro plnění úkolů Policie České republiky, a to v souladu s odůvodněním obsaženým ve sdělení policejního prezidia č. j. ... ze dne 9. června 2015.

V reakci na oznámení o zahájení správního řízení vyhotovené inspektorkou Úřadu (doručeno účastníku řízení dne 11. února 2016) zaslalo Policejní prezidium České republiky, oddělení správy a kontroly osobních údajů, v dané věci vyjádření ze dne 11. února 2016, s tím, že Ministerstvo vnitra České republiky obdrželo předmětné oznámení o zahájení správního řízení, přičemž vzhledem k tomu, že projednávaná právní věc se týká činnosti Policie České republiky (dále jen „policie“) je vyjádření předkládáno věcně příslušným útvarem policie, který byl k vyřízení věci určen. V daném vyjádření policejní prezidium uvedlo, že žádosti pana ... o likvidaci osobních údajů nebylo vyhověno (viz sdělení policejního prezidenta č. j. ... ze dne 9. června 2015 a vyznění Policie České republiky č. j. ... ze dne 13. srpna 2015), přičemž panu ... byly řádně a konkrétně vysvětleny důvody, pro které nebylo jeho žádosti o likvidaci vyhověno. Namítané zpracování osobních údajů bylo opětovně posuzováno z hlediska potřebnosti a nezbytnosti pro plnění zákonných úkolů policie, přičemž ke všem namítaným aspektům ze strany pana ... se policie vyjádřila. K tomu policejní prezidium doplnilo, že policie má za nepochybné, že profil DNA osoby pana ... zpracovává, tedy získala a nadále uchovává, v souladu s platnou právní úpravou, a to jednak při samotném získání biologického materiálu za účelem stanovení profilu DNA podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb. a jednak při jeho následném uchovávání v souladu zejména s § 65 odst. 5 téhož zákona využila policie ve vztahu k panu ... zákonem založeného oprávnění, aby mohla dostát splnění svých povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů, tj. vůči jeho osobě se jedná o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku. Policie jako subjekt veřejné správy respektuje principy právního

státu a státní moc uplatňuje jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví, plní úkoly stanovené právními předpisy a jako ozbrojený bezpečnostní sbor postupy podle právního řádu zasahuje do práv občanů. Dále konstatovalo, že policie má v souladu s § 20 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. stanovena přesná kritéria a postupy pro zpracování osobních údajů, včetně jejich likvidace a doby uchování. Při stanovení doby uchování osobních údajů se policie řídí účelem příslušného zpracování osobních údajů. Konkrétní doba je dána mnoha faktory, např. procesním postavením osoby v rámci trestního řízení, okamžikem a způsobem pravomocného ukončení věci a zejména skutečností, zda dochází ke zpracování osobních údajů konkrétní osoby ze strany policie i v jiných souvislostech. Při zpracování osobních údajů policie standardně prověřuje jejich potřebnost pro plnění svých zákonných úkolů, mechanismus nastavený pro likvidaci osobních údajů, které nejsou nadále potřebnými pro plnění úkolů policie, je reálně nastaven, funguje a nepotřebné osobní údaje policie v praxi likviduje. K projednávané věci dále uvedlo, že profil DNA je zcela jistě citlivým údajem zpracovávaným ve smyslu ustanovení § 4 písm. b) a e) zákona č. 101/2000 Sb. Dále poukázalo na to, že podle § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb. je možné citlivé údaje zpracovávat i bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, tehdy, jestliže se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách. Ustanovením zvláštního zákona, podle kterého může policie zpracovávat osobní údaje, včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění úkolů, je § 79 zákona č. 273/2008 Sb. V této souvislosti odkázalo opětovně na § 65 odst. 1 písm. a) a § 2 zákona č. 273/2008 Sb. Dále upřesnilo, že identifikační úkony za účelem získání osobních údajů pro účely budoucí identifikace, tedy i stanovení profilu DNA, byly provedeny s panem ... podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb. jako s osobou obviněnou ze spáchání úmyslné trestné činnosti dne 24. září 2012, a to konkrétně v souvislosti s trestním řízením vedeným pod č. j. ... ve věci zločinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c), e) zákona č. 40/2009 Sb. K tomu doplnilo, že dle stanoviska Ústavního soudu České republiky ze dne 30. listopadu 2010 sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/2010 je odběr biologického materiálu bukláním stěrem za účelem stanovení profilu DNA považován za metodu neinvazivní, neintimní, jež nezasahuje do tělesné integrity osob a neohrožuje jejich zdraví ani důstojnost. Proto tento postup nelze chápat jako protiústavní, kdy opačný výklad by ve svých důsledcích vedl k rozporu s obecným zájmem na ochraně společnosti před trestnými činy. Dále policejní prezidium odkazuje na ustanovení § 65 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., s tím, že policie získané osobní údaje dle odstavce prvního citovaného ustanovení pro účely budoucí identifikace zlikviduje, jakmile jejich zpracování není nezbytné pro plnění jejích úkolů, přičemž jako kritérium oprávněnosti zpracování osobních údajů je tedy (s odkazem zejména na zákon č. 101/2000 Sb. a jím odkazovaný speciální zákon č. 273/2008 Sb.) zákonodárcem stanovena jednak souvislost s úkoly policie a jednak nezbytnost a potřebnost takového zpracování údajů. Policie České republiky tak zpracovává osobní údaje zásadně v souvislosti s plněním úkolů daných zákonem a velmi pečlivě posuzuje nezbytnost jejich zpracování. Policejní prezidium dále uvedlo, že pan ... byl ve shora uvedeném trestním řízení vedeným pod č. j. ... rozhodnutím Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne ... sp. zn. ... podle § 226 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb. zproštěn obžaloby z důvodu, že skutek není trestným činem. Na základě této informace policie prověřovala, zda je další zpracovávání získaných osobních údajů potřebné pro předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. V této

souvislosti bylo k osobě pana ... zjištěno, že byl v minulosti již několikrát pravomocně odsouzen za spáchání úmyslné trestné činnosti (viz blíže ve výše uvedeném sdělení policejního prezidia ze dne 9. června 2015), k čemuž opakovaně upozornilo, že stěžejním kritériem pro získávání a zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace ve smyslu § 65 zákona č. 273/2008 Sb. je subjektivní stránka trestného činu. Ve vztahu k § 65 zákona č. 273/2008 Sb. policejní prezidium uvedlo, že jsou jím nastaveny základní zákonné limity a kritéria aplikace tohoto oprávnění, a to v podobě rozlišování subjektivní stránky trestného činu a nezbytnosti pro účely plnění úkolů policie. Zákonodárce zjevně považoval za důležité, aby policie měla možnost získávat osobní údaje pro účely budoucí identifikace u všech úmyslných trestných činů a taxativně vyjmenovaných osob, a podle všeho považoval takovýto zásah do ústavně zaručených práv jednotlivce za ospravedlnitelný s ohledem na zájem společnosti na ochranu před pachateli trestné činnosti. Uvedené tak umožňuje policii regulovat využití daného oprávnění v závislosti na svých zákonných potřebách a tím zasahovat do soukromí skutečně jenom v případech, kdy je to nezbytné pro plnění jejích úkolů. Ve vztahu k posouzení oprávněnosti zpracovávání profilu DNA (kritérium „nezbytnosti“), policejní prezidium argumentovalo shodným způsobem, jak je uvedeno již v jeho sdělení ze dne 9. června 2015 (viz výše), s tím, že potřebu využití profilu DNA do budoucna je nutné vykládat ve smyslu bezprostřednosti a naléhavosti, a to s ohledem na skutečnost, že z analýz kriminální minulosti pachatelů úmyslných trestných činů vyplývá, že prvotní úmysl spáchat trestný čin je tou rozhodující skutečností v historii páchaní trestné činnosti pachatelů. K tomu doplnilo, že s ohledem na postavení osoby obviněné a plnění zákonných úkolů policie je nepochybně dán opodstatněný důležitý zájem na identifikaci takových osob, proto zákonodárce v § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb. založil zákonné oprávnění policie ke zpracování osobních údajů i u osob obviněných ze spáchání úmyslné trestné činnosti. Předmětné ustanovení vytváří předpoklad pro budoucí identifikaci jako preventivní opatření, přičemž zpracováváné profily DNA slouží jak k odhalování, tak k usvědčování pachatelů trestných činů. Jejich získání proto nelze odkládat až do chvíle, kdy bude jednoznačně rozhodnuto, zda dotčená osoba spáchala trestný čin. Při zpracování profilů DNA je potřeba vycházet jednak z faktického stavu páchaní trestné činnosti a jednak z kriminalistických analýz. K vývoji v oblasti páchaní trestné činnosti za období předešlých tří let bylo uvedeno, že dle statistik policie bylo v roce 2012 z celkového počtu objasněných trestných činů spácháno 62,3 % recidivisty, přičemž podíl recidivistů na počtu stíhaných osob pak činil 50 %. V roce 2013 bylo z celkového počtu objasněných trestných činů spácháno 65 % recidivisty a podíl recidivistů na počtu stíhaných osob pak činil 53 %. V roce 2014 bylo z celkového počtu objasněných trestných činů spácháno 66,5 % recidivisty a podíl recidivistů na počtu stíhaných osob pak činil 53 %. K tomu bylo doplněno, že velmi často se jedná o recidivu nestejnorodou (pro účely statistiky policie se za recidivistu považuje osoba, která byla v minulosti odsouzena pro úmyslný trestný čin a aktuálně je stíhaná pro další úmyslný trestný čin). V České republice je také statisticky prokázáno, že např. majetkovou trestnou činností, která se nezřídká překlopí do násilné činnosti, je zahajována kriminální „kariéra“ pozdějších recidivistů. Lze tak hovořit o eskalaci trestné činnosti, kdy se pachatel „zdokonaluje“ a od bagatelních trestných činů postupně přechází ke kriminálnímu chování, při němž neváhá použít násilí. Z uvedených skutečností vyplývá jednoznačná faktická využitelnost uchování profilů DNA pachatelů všech úmyslných trestných činů pro účely budoucí identifikace tak, jak to stanoví platné právní předpisy. V návaznosti na uvedené policejní prezidium konstatovalo, že nezbytnost zpracování profilu DNA pana ... jako recidivujícího pachatele úmyslných trestných činů pro účely plnění

úkolů policie, je tedy dána z důvodů kriminalistických, a to vzhledem k subjektivní stránce trestných činů, kterých se dopustil. K tomu policejní prezidium poukázalo na to, že § 65 zákona č. 273/2008 Sb. dává policii možnost získat za zákonem stanovených podmínek osobní údaje umožňující i v budoucnu ztotožnit osobu podle získaných dat (oprávnění provést identifikační úkon, který osobu umožní identifikovat v případě, že se v budoucnu dopustí trestného činu a zanechá po sobě stopy, je v souladu s kriminologickými výzkumy ukazujícími na zvýšenou pravděpodobnost recidivy pachatelů úmyslných trestných činů). Současně zdůraznilo, že profil DNA se nevztahuje pouze k danému trestnému činu, kterého se osoba dopustila, ale vztahuje se na osobu jako celek, na osobu jako pachatele trestné činnosti. K tomu doplnilo, že ačkoliv lze souhlasit, že zpracování profilu DNA představuje zásah do soukromí, nelze v žádném případě nadřazovat práva osoby odsouzené za úmyslnou trestnou činnost právům majority společnosti, tedy té části, která žije spořádaným způsobem života. Tito občané rovněž požívají ochrany státu při zajišťování svých práv a oprávněných zájmů. Policie stanovením přesných pravidel pro zpracování profilů DNA a definováním trestných činů, v souvislosti s jejichž spácháním může k takovému zpracování dojít, rovněž zcela zřejmě uplatňuje a naplňuje při svém postupu princip přiměřenosti dle § 11 zákona č. 273/2008 Sb. Obecný princip přiměřenosti postupu policie reguluje vztah mezi mírou zásahu do práv a svobod osob a účelem sledovaným úkonem. Tato míra zásahu nesmí být větší, než která je nezbytná k dosažení účelu úkonu. V některých případech však sám zákonodárce tím, že stanovil konkrétně podmínky určitého typu zásahu do práv, již rovněž stanovil míru přiměřenosti, kterou považuje za akceptovatelnou, přičemž za tento lze zcela jistě považovat i postup dle § 65 zákona č. 273/2008 Sb. Zohledněním subjektivní stránky trestného činu, resp. rozlišováním podle předem daných kritérií dostala policie také ustanovením ústavních zákonů, na jejichž základě musí být šetřeno podstaty a smyslu základních lidských práv a svobod a jejich omezení nesmí být zneužito k jiným než předem jasně daným zákonným účelům. Dále bylo odkázáno na podporu uvedených tvrzení na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 168/2013 ze dne 30. dubna 2014 potvrzující rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 10 A 30/2010, který shledal zpracování profilu DNA pachatele úmyslné trestné činnosti oprávněným, přičemž mimo jiné jednoznačně vyjádřil, že právní úprava zákona č. 273/2008 Sb. vyhovuje minimálním požadavkům na zákonný podklad zásahu do práva na ochranu soukromého života, a to v souladu s evropskou judikaturou. Nejvyšší správní soud explicitně konstatoval, že si je vědom toho, že sběr, uchovávání a zpracování profilu DNA představuje zásah do práv osoby (srov. rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království č. 30562/04 a 30566/04), které se tento profil DNA týká, na druhou stranu zdůrazňuje, že tento zásah je ospravedlněn předcházejícím úmyslným a protiprávním jednáním této osoby, která si musí být vědoma, že za splnění příslušných podmínek proti ní může být vedeno trestní řízení a může jí být uložen trest a v souvislosti s tím bude vedena v rejstříku trestů a v příslušných evidencích vedených policií, tj. že musí nést negativní následky spojené se spácháním protiprávního jednání. Nejvyšší správní soud přitom poukazuje na to, že ND profilů DNA není veřejně přístupná, nehrozí proto, že by si někdo třetí, mimo orgány činné v trestním řízení, jejím prostřednictvím zjišťoval citlivé informace o subjektu údajů, resp. o pachatelích trestných činů, tj. není možná další dehonestace takové osoby na základě uchování jejího profilu v ND profilů DNA. Informace tam uvedené budou použity pouze v případě ověřování shody se stopami nalezenými na místě spáchání jiného trestného činu. Závěrem policejní prezidium uvedlo, že má za prokázané, že dostatečným způsobem odůvodnilo oprávnění

policie zpracovávat profil DNA pana ... hlediskem, jímž je předcházení úmyslnému protiprávnímu jednání jeho osoby. K tomu poukázalo na to, že institut zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace je preventivním opatřením, proto je nezbytné potřebu prevence vyvozovat z podstaty trestné činnosti, již je nepochybně vztah pachatele k vlastnímu jednání. Tím, že je zásah do práv jmenovaného ospravedlnitelný, je odůvodněna zcela jistě i přiměřenost zásahu z hlediska zásady proporcionality. Současně uvedlo, že policie má za to, že je žádoucí a nezbytné zákonná oprávnění stanovená v § 65 zákona č. 273/2008 Sb. důsledně využívat, aby byla schopna plnit své zákonné úkoly a dostát tak očekávání široké veřejnosti řádným způsobem. Úkolem policie je odhalovat trestnou činnost, stíhat trestné činy a chránit tak před touto škodlivou činností společnost, přičemž, aby mohla policie plnit řádně a včas tyto úkoly, musí k tomu logicky disponovat i odpovídajícími nástroji.

Rozhodnutím čj. UOOU-01001/16-15 ze dne 29. března 2016 vydaném inspektorkou Úřadu PaedDr. Janou Rybínovou bylo účastníku řízení uloženo zlikvidovat genetický materiál ..., tj. bukální stěr č. ... vedený pod č. j. ... a profil DNA z ND DNA, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí (rozhodnutí nabylo právní moci dne 26. května 2016).

Dne 13. dubna 2016 podalo policejní prezidium rozklad proti rozhodnutí čj. UOOU-01001/16-15, v němž bylo uvedeno, že má za nepochybné, že profil DNA a související genetický materiál pan ... policie zpracovává, tedy získala a uchovává, v souladu s platnou právní úpravou, přičemž trvá na tom, že při zpracování osobních údajů jmenovaného pro účely budoucí identifikace neporušuje povinnosti stanovené právním řádem, tj. zpracovává jen osobní údaje nezbytné pro plnění zákonných úkolů policie. Dále zdůraznilo, že pojem „budoucí identifikace“, jak jej používá § 65 zákona č. 273/2008 Sb. (dané ustanovení umožňuje u taxativně vymezených kategorií osob, u kterých je podle kriminologických výzkumů typově zvýšená pravděpodobnost recidivy), je nezbytné vykládat z kriminologického hlediska, jelikož účel odebrání a dalšího uchování profilu DNA nemá vztah pouze ke konkrétnímu řízení, tj. ke zjištění totožnosti osoby v konkrétním okamžiku, nýbrž ke sběru údajů, které mají zajistit identifikaci osoby v budoucnu při plnění úkolů policie. Jak vyplývá z kriminologických statistik, kriminologické riziko recidivy představují pachatelé úmyslných trestných činů a u těchto je zvýšená pravděpodobnost budoucí potřeby jejich ztotožnění podle zanechaných stop, přičemž získání údajů umožňujících identifikaci osoby představuje institut, který je účinnou prevencí recidivy. Z analýz kriminální minulosti pachatelů úmyslných trestných činů vyplývá, že prvotní úmysl spáchat trestný čin (spáchání úmyslného trestného činu považuje policie za významnou kvalitativní změnu chování člověka) je rozhodující skutečností v historii páchaní trestné činnosti pachatelů, přičemž není rozhodné, kdy k páchaní trestné činnosti došlo. Při posuzování potřebnosti zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace nelze zohlednit dobu uplynulou od spáchání posledního trestného činu, neboť nelze vyloučit páchaní další trestné činnosti a využití údajů pro účely budoucí identifikace. Pan ... byl v minulosti několikrát pravomocně odsouzen za úmyslnou trestnou činnost a je nutné na něj nahlížet jako na recidivujícího pachatele úmyslné trestné činnosti, přičemž nezbytnost zpracování profilu DNA pro účely budoucí identifikace je dána z důvodů kriminalistických. V této souvislosti bylo upozorněno na to, že při výkladu pojmů nezbytnost a budoucí identifikace ve smyslu § 65 zákona č. 273/2008 Sb. je třeba vycházet z účelu a ze systematiky zákona č.

273/2008 Sb., a to při zohlednění úkolů policie. Posouzení důvodnosti uchování profilu konkrétního člověka je pak především v působnosti Policie České republiky.

Ve vztahu k rozsudku Evropského soudu pro lidská práva S. a Marper proti Spojenému království policejní prezidium uvedlo, že nebyl posuzován případ, kdy ke zpracování a uchování profilu DNA došlo v případě pravomocně odsouzeného pachatele jako je tomu v projednávané právní věci, tj. nelze jej na ni aplikovat. Z uvedené judikatury lze dle názoru policejního prezidia spíše dovodit, že pravomocně odsouzení pachatelé trestných činů, kteří vědomě a cíleně porušili právo, mají mít nižší stupeň ochrany oproti těm, kteří se ničeho protiprávního nedopustili (tj. v případě daného rozsudku zproštění viny, zpětvzetí obvinění), resp. je u nich dán intenzivní veřejný zájem na prevenci a odhalování trestné činnosti, který odůvodňuje zásah do jejich soukromého života a ochrany osobních údajů. Ve vztahu k výkladu pojmu nezbytnost odkázalo na uvedený rozsudek s tím, že z rozsudku je patrné, že uchovávané profily genetického materiálu zpracovávané za účelem budoucí identifikace slouží nejen k odhalení, ale také k usvědčení pachatele trestného činu (zatímco prvotní odběr genetických vzorků je určen ke zjištění spojitosti mezi konkrétní osobou a jednotlivým trestným činem, z jehož spáchání je podezřelá, uchování sleduje širší cíl, a to identifikaci budoucích pachatelů, jak bylo uvedeno v předmětném rozsudku).

Dále policejní prezidium poukázalo na význam rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 168/2013 ze dne 30. dubna 2014, kterým zrušil předchozí rozhodnutí Úřadu a shledal zpracování profilu DNA pachatele úmyslné trestné činnosti oprávněným. Dále uvedlo, že splnění uloženého nápravného opatření spočívajícího v likvidaci osobních údajů zpracovávaných v ND DNA k panu ..., by vedlo k porušení přiměřenosti a principu proporcionality mezi právem na ochranu soukromí jednotlivce a právem na bezpečnost (tj. práva majoritní části společnosti, tedy bezúhonných občanů, ve smyslu ochrany před zločinností ve smyslu práva na život, osobní bezpečnost, nedotknutelnost obydlí a ochranu majetku).

Skutečnost, že pan ... se dopouštěl trestné činnosti v době, kdy absentovala právní úprava opravňující získávat a zpracovávat osobní údaje pro účely budoucí identifikace, nepovažuje policejní prezidium za rozhodnou, a to vzhledem k tomu, že pan ... je trestanou osobou se značnou kriminální minulostí, a to úmyslné trestné činnosti. V jeho případě nelze vyloučit opakování trestné činnosti ani v budoucnu, přičemž policie získala jeho osobní údaje zákonným způsobem, tj. existuje právní titul jeho zákonně získané údaje dále zpracovávat [nejedná se o zpracování v rozporu s § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb.].

Dne 25. května 2016 předsedkyně Úřadu rozhodnutím čj. UOOU-01001/16-21 (právní moci nabylo dne 26. května 2016) rozhodla o zamítnutí podaného rozkladu účastníka řízení a potvrdila napadené rozhodnutí.

Dne 3. června 2016 bylo doručeno účastníku řízení oznámení o zahájení správního řízení správním orgánem ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

Dne 20. června 2016 obdržel správní orgán vyjádření policejního prezidia k zahájenému správnímu řízení, z něhož vyplývá, že účastník řízení má za nepochybné, že profil DNA pana ... policie zpracovává, tedy získala a zpracovává

v souladu s platnou právní úpravou, přičemž zpracovává pouze ty osobní údaje, které jsou nezbytné pro plnění jejich zákonných úkolů. K porušení povinnosti stanovené v § 9 zákona č. 101/2000 Sb. nedošlo a nemohlo tedy dojít ani ke spáchání správního deliktu. Argumentace dále uvedená v předmětném vyjádření se shoduje s argumentací obsaženou ve vyjádření policejního prezidia ze dne 11. února 2016 zasláném Úřadu a v rozkladu podaném dne 13. dubna 2016.

Policejním prezidiem bylo ve vztahu k recidivě pachatelů doplněno, že policie nemůže při zajišťování plnění svých úkolů předpokládat změnu chování pachatele a nižší míru pravděpodobnosti opakování trestné činnosti, resp. spoléhat na osobnostní vývoj jedince v pozitivním směru, a to i s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci obecně, a upřednostňovat práva pachatelů úmyslné trestné činnosti (byť spáchané např. před dvaceti lety) nad právy společnosti, která respektuje a dodržuje právní řád. Dále bylo uvedeno, že u pana ... jako recidivujícího pachatele úmyslné trestné činnosti jsou zákonné požadavky na zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace zcela jednoznačně splněny. Osoba, která se dopustila úmyslného trestného činu je povinna strpět zákonné úkony zasahující do osobní integrity člověka, přičemž takovýmto úkonem je právě i zpracování zmíněných osobních údajů pro účely budoucí identifikace jako prvku ochrany společnosti před takovými jedinci. Zajištění bezpečnosti a právo na ochranu osobních údajů, resp. právo na soukromí jsou základními lidskými právy. V případě plnění úkolů policie při objasňování trestné činnosti je logické a v zájmu majoritní části společnosti žádoucí upřednostnit zajištění bezpečnosti této části společnosti ve smyslu ochrany před zločinností před ochranou osobních údajů, kdy nejsou ve svém důsledku ohrožena osobnostní práva pachatelů trestných činů. Policie získala osobní údaje pana ... zákonným způsobem, a v případě, kdy existuje právní titul zákonně získané osobní údaje i nadále zpracovávat, rozhodně se nemůže jednat o zpracování v rozporu s § 9 zákona č. 101/2000 Sb.

Dne 22. června 2016 zaslal správní orgán účastníku řízení výzvu k seznámení s podklady rozhodnutí. Dne 23. června 2016 obdržel správní orgán v reakci na uvedenou výzvu sdělení od účastníka řízení, v němž uvedl, že není věcně příslušný v dané věci, s tím, že předmětné podání postoupil Policejnímu prezidiu České republiky, oddělení správy a kontroly osobních údajů, jako věcně příslušnému správnímu orgánu. Účastník řízení se dále k předmětu řízení do dne vydání tohoto rozhodnutí nevyjádřil.

K předmětu tohoto řízení je nutno konstatovat, že informace obsažené v profilu DNA, který je předmětem dalšího zpracování v ND DNA, jsou genetickou informací. Ve smyslu § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb. je citlivým údajem mimo jiné genetický údaj subjektu údajů. Zařazování, uchovávání, vyhledávání, resp. používání profilů DNA v ND DNA je nepochybně činností, kterou lze podřadit pod pojem zpracování osobních údajů ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. Toto zpracování s ohledem na jeho účel podléhá § 3 odst. 6 zákona č. 101/2000 Sb., a proto se na něj některé povinnosti podle zákona č. 101/2000 Sb. nevztahují. Mezi tyto výjimky ovšem nespadá povinnost správce zpracovávat osobní údaje pouze na základě odpovídajícího právního titulu, tedy v souladu s § 5 odst. 2, resp. v případě citlivých údajů v souladu s § 9 zákona č. 101/2000 Sb.

Správce osobních údajů zpracovávaných v ND DNA ve smyslu § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. je Policie České republiky. Avšak vzhledem k absenci právní

subjektivity Policie České republiky, která nenaplnuje žádnou z definic právnické osoby ve smyslu § 20 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nemůže být tato subjektem správního deliktu, tj. odpovědnou osobou ve smyslu § 45 odst. 1 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. Jestliže tedy byl správní delikt spáchán jednáním Policie České republiky, je třeba za subjekt správního deliktu považovat Českou republiku zastoupenou Ministerstvem vnitra, které za Českou republiku jedná na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (viz též stanovisko pléna Nejvyššího soudu České republiky č. j. PlsN 2/96), tj. nese i deliktní odpovědnost. Věcným a provozním gestorem ND DNA je pak Kriminologický ústav Praha.

Podle § 9 zákona č. 101/2000 Sb. může správce zpracovávat citlivé údaje jen tehdy, pokud k tomu dal subjekt údajů výslovný informovaný souhlas, nebo při naplnění některé z dalších, taxativně vymezených, podmínek dle § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb. Podle § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb. lze zpracovávat citlivé údaje, pokud se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách. Zákon zde tedy umožňuje zpracovávat citlivé údaje bez souhlasu subjektu údajů za specifikovaným účelem, současně formulace „se jedná o zpracování podle zvláštních zákonů“ znamená, že takové zpracování musí být prováděno na základě zmocnění upraveném ve zvláštním zákoně a v rozsahu a za podmínek stanovených v tomto zvláštním zákoně. V daném případě je tímto zvláštním zákonem zákon č. 273/2008 Sb., a to zejména § 2 vymežující úkoly Policie České republiky, § 65 upravující oprávnění Policie České republiky, a to při plnění jejích úkolů pro účely budoucí identifikace u stanoveného okruhu osob, mimo jiné k odběru biologických vzorků umožňující získání informací o genetickém vybavení, § 79 upravující oprávnění Policie České republiky pro zpracování citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto týkají, a § 85 a § 86 upravující práva a povinnosti Policie České republiky při zpracování osobních údajů.

Podle § 2 zákona č. 273/2008 Sb. policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Podle § 65 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. může policie při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu, u osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání úmyslného trestného činu, u osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, u osoby, jíž bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, a u osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a která nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení. Podle § 65 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb. policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.

Podle § 79 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. může policie zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů bez souhlasu osoby, jíž se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění jejích úkolů.

Podle § 85 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. může policie při plnění svých úkolů zpracovávat nepřesné nebo neověřené osobní údaje (pokud je to možné, policie osobní údaje takto označí), zpracovávat osobní údaje i k jinému účelu, než ke kterému byly shromážděny, shromažďovat osobní údaje otevřeně i utajeným způsobem nebo pod záminkou jiného účelu anebo jiné činnosti, sdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům, za účelem předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti včetně pátrání po osobách a věcech a zajištění bezpečnosti České republiky.

Ustanovení § 79, § 85, § 86 zákona č. 273/2008 Sb. upravují (velmi obecně) oprávnění Policie České republiky zpracovávat osobní údaje, a to ve vztahu ke všem myslitelným účelům, které s její činností souvisejí od vlastního vyšetřování trestných činů a přestupků (zpracování osobních údajů v jednotlivých vyšetřovacích spisech) až po veškeré evidence a informační systémy Policie České republiky, které využívá při své činnosti, a to včetně ND DNA. Prvotní část zpracování osobních údajů v některých evidencích policie (včetně ND DNA), tj. shromažďování osobních údajů ve smyslu § 4 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., upravuje § 65 zákona č. 273/2008 Sb.

Výše uvedená ustanovení zákona č. 273/2008 Sb. stanoví možnost zpracovávat osobní údaje subjektů údajů, je-li to nezbytné pro plnění úkolů Policie České republiky, tj. i vést ND DNA (na základě obecného zmocnění ke zřizování evidencí obsahujících osobní údaje dle § 86 zákona č. 273/2008 Sb.), ačkoliv její vznik a pravidla jejího vedení nejsou zákonem výslovně upravena, přičemž však zpracování citlivých údajů (profilů DNA) je limitováno § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb., z něhož vyplývá, že je třeba konkrétně doložit okolnosti svědčící pro relevanci zpracování předmětného osobního údaje, a to z hlediska účelu předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách.

Zákon č. 273/2008 Sb. jako jediný právní předpis upravuje zvláštní podmínky zpracování citlivých údajů policií v ND DNA (na rozdíl od shromažďování informací, včetně biologických vzorků, které je upraveno také zákonem č. 141/1961 Sb.), přičemž však neobsahuje výslovné zmocnění pro Policii České republiky shromažďovat osobní údaje za účelem jejich uchování v ND DNA, tj. otázka uchování profilů DNA (resp. biologických vzorků) jím upravena není. Oprávnění ke shromažďování osobních údajů či citlivých údajů za účelem jejich uchování v ND DNA je tedy třeba dovozovat z obecných ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., která upravují zpracování osobních údajů Policií České republiky.

S ohledem na systematiku a účel zákona č. 273/2008 Sb. a zákona č. 101/2000 Sb., resp. práv a povinností při zpracování osobních údajů, lze konstatovat, že ND DNA je evidencí osobních údajů ve smyslu § 86 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb., jinými slovy, jedná se o zpracování osobních údajů dle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb. Jako každé jiné zpracování, musí mít i ND DNA stanovený svůj účel [§ 86 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb.], který je účastník řízení povinen vymezit co nejpřesněji. Správní orgán v dané věci konstatuje, že vzhledem k použití neurčitých pojmů

„budoucí identifikace“ a „nezbytné pro plnění úkolů policie“ nelze považovat § 79, stejně tak jako § 65 zákona č. 273/2008 Sb. za dostatečně určitá ustanovení, a to i ve spojení s § 2 vymežujícím v obecné rovině úkoly Policie České republiky, která by měla sloužit jako právní základ pro zpracování osobních údajů v ND DNA a která by poskytovala jednoznačný podklad pro takovéto zpracování. V případě ND DNA je tedy třeba dovozovat tento účel z vnitřních předpisů účastníka řízení, přičemž přesněji účel obdobné databáze DNA popisuje Evropský soud pro lidská práva, který uvedl, že zatímco prvotní odběr (otisků prstů a genetických vzorků) je určen ke zjištění spojitosti mezi konkrétní osobou a jednotlivým trestným činem, z jehož spáchání je podezřelá, uchování sleduje širší cíl, a to identifikaci budoucích pachatelů (srov. rozhodnutí velkého senátu ve věci S. a Marper proti Spojenému království ze dne 4. prosince 2008, § 100; Přehled rozsudků Evropského soudu pro lidská práva č. 2/2009). Jinými slovy, prvotní odběr stop či vzorků slouží k usvědčení pachatele (nebo vyvrácení jeho viny), zatímco jejich uchování slouží pro případ spáchání dalšího trestného činu k odhalení pachatele na základě stop zanechaných na místě činu. Ve vztahu k takto vymezenému účelu správní orgán ve shodě s Evropským soudem pro lidská práva konstatuje, že se jedná o účel legitimní. V dané věci správní orgán podotýká, že veškerý postup veřejné moci, včetně orgánů činných v trestním řízení, musí odpovídat ústavním principům zákonnosti a přiměřenosti (viz čl. 2 odst. 2 a čl. 4 Listiny základních práv a svobod).

Každé zpracování osobních údajů musí být v souladu s povinnostmi stanovenými zákonem č. 101/2000 Sb., resp. zvláštním právním předpisem, který otázku zpracování osobních údajů v dané oblasti dále upřesňuje anebo zcela samostatně upravuje. V případě ND DNA se v souladu s § 3 odst. 6 zákona č. 101/2000 Sb. namísto povinností stanovených v § 5 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. použije § 85 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. Lze tedy konstatovat, že některé povinnosti správce osobních údajů dle zákona č. 101/2000 Sb. se na zpracování prováděné účastníkem řízení nevztahují; mezi těmito povinnostmi ovšem není, jak již bylo uvedeno výše, povinnost zpracovávat osobní údaje pouze na základě právního titulu dle § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. a v případě citlivých údajů dle § 9 zákona č. 101/2000 Sb., kterým může být souhlas subjektu údajů nebo jiná, zákonem stanovená podmínka [viz § 5 odst. 2 písm. a) až g), § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb.].

Jak již bylo shora uvedeno, dle § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb. lze zpracovávat citlivé údaje podle zvláštních zákonů při předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti, stíhání trestných činů a pátrání po osobách. Ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. zužuje toto zákonné oprávnění policie zpracovávat osobní údaje bez souhlasu na případy, kdy je to nezbytné pro plnění jejích úkolů výslovně definovaných zákonem č. 273/2008 Sb. Zákonodárce zde přitom zvolil velmi obecné vymezení pro oprávnění policie, které se uplatní na všechny případy zpracování osobních údajů policií (jak již bylo výše zmíněno), přičemž aby se nejednalo o zmocnění neomezené, stanovil jako kritérium vedle souvislosti s úkoly policie především nezbytnost takového zpracování. Co se týká neurčitého právního pojmu „nezbytnost“ správní orgán, jakožto orgán pověřený dle § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. nezávislým dozorem nad zákonností zpracování osobních údajů, musí tento pojem pro potřeby zpracování osobních údajů v ND DNA vyložit a na základě tohoto posoudit, zda je zařazení a uchování osobních údajů výše uvedených subjektů v konkrétních případech skutečně nezbytné pro plnění úkolů policie.

Správní orgán v prvé řadě konstatuje, že při posuzování nezbytnosti vyjádřené v § 79 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. jakožto další podmínky vedle souvislosti s úkoly policie (vymezené opět značně obecně v § 2 zákona č. 273/2008 Sb.), je třeba přihlídnout k účelu každého jednotlivého zpracování osobních údajů policií, v daném případě ke shora nastíněnému účelu ND DNA. Správní orgán je toho názoru, že uvedená ustanovení jsou ve svém vzájemném vztahu vzhledem k neurčitosti použitých právních pojmů obtížně vyložitelná, což samo o sobě značně zpochybňuje jejich využití jakožto právního základu pro ND DNA. V daném ohledu tak správní orgán nesdílí vyjádřený názor účastníka řízení, který pojem „nezbytnost“ a „budoucí identifikace“ považuje za pojmy určité a snadno vyložitelné, pokud bude při jejich výkladu vycházeno ze zákona č. 273/2008 Sb., jeho systematiky a účelu, a z úkolů policie.

Ačkoliv ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. již nepoužívá jakožto omezující kritérium pro zpracování citlivých údajů povahu trestného činu, tak jak činilo ustanovení § 42g odst. 3 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, je toto kritérium dle správního orgánu stále nejvýznamnějším hlediskem, na základě kterého lze definovat okruh osob, jejichž profil bude do ND DNA zařazen, tak aby se nejednalo o zcela svévolný a náhodný postup. Při hodnocení povahy trestného činu budou kritériem typový stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost a faktická využitelnost ND DNA pro odhalení pachatele daného trestného činu (druhově vymezeného). Z ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb. poté vyplývá omezení těchto kritérií pouze na úmyslné trestné činy. Všechna tato hlediska, případně i další vyplývající z okolností daného případu, je dle správního orgánu nutno posoudit předtím, než je rozhodnuto o vložení daného profilu DNA do ND DNA, tedy o tom, že v konkrétním případě je takové zpracování citlivého údaje nezbytné pro plnění úkolů policie. Tento stav přitom přímo vyplývá a je důsledkem nedostatečné právní úpravy ND DNA v právním řádě, která je na samotné hraně ústavnosti, jak je uvedeno dále.

Ze shora uvedeného tedy vyplývá, že uchování profilu DNA v ND DNA je v zásadě možné pouze u pachatelů některých trestných činů. Okruh těchto trestných činů však není shodný se všemi úmyslnými trestnými činy, ale správní orgán je toho názoru, že současná platná právní úprava, resp. nutnost jejího restriktivního výkladu vzhledem k absenci zákonné úpravy uchování vzorků a profilů DNA, znamená, že se bude jednat o zvláště závažné úmyslné trestné činy proti životu, zdraví nebo ohrožující bezpečnost osob, tak jak je uvedeno v čl. 8 Doporučení č. R (92) 1 Výboru ministrů členským státním (Rady Evropy) o využívání analýzy deoxyribonukleové kyseliny (DNA) v rámci systému trestní justice: *„Vzorky a ostatní tělní tkáň, odebrané jednotlivcům pro analýzu DNA, by neměly být uchovávány poté, co bylo vyneseno konečné rozhodnutí v případě, pro který byly využity, pokud to není nezbytné z důvodů přímo se vztahujících k účelům, pro něž byly shromážděny. Měla by být přijata opatření zajišťující, že výsledky analýzy DNA a informace z nich odvozené budou zničeny, jakmile nebude potřeba nadále je uchovávat pro účely, k nimž byly použity. Výsledky analýzy DNA a informace z nich odvozené však mohou být uchovány, jestliže byl dotčený jednotlivec odsouzen pro závažné trestné činy ohrožující život, zdraví nebo bezpečnost osob. Pro takové případy musí vnitrostátní právní předpisy stanovit přesnou dobu uchovávání. Vzorky a další tělní tkáň nebo informace z nich odvozené smějí být skladovány po delší období: (i) jestliže o to požádá dotčená osoba, nebo (ii) jestliže vzorek nemůže být přiřazen k jednotlivci, například když byl nalezen na místě činu. Tam, kde je dotčena*

bezpečnost státu, mohou vnitrostátní právní předpisy členského státu povolit uchovávání vzorků, výsledků analýzy DNA a informací z nich odvozených i tehdy, když dotčený jednotlivec nebyl obviněn nebo odsouzen pro trestný čin. V takových případech by ve vnitrostátních právních předpisech měla být přesně stanovena doba uchovávání. Vytvoření a provozování jakéhokoli registru DNA pro účely vyšetřování a stíhání trestných činů by mělo být právně upraveno.“

Z výše citovaného ustanovení Doporučení vyplývá, že uchovávání profilů DNA je třeba považovat za výjimku a nikoli za pravidlo. Článek 8 Doporučení sice v dané terminologii neodkazuje pouze na trestné činy, nicméně v českém právním řádu jsou to výhradně trestné činy (a to ještě jen některé, v zásadě jen zločiny), které lze považovat za závažné porušení norem práva proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob. Článek 5 Doporučení, který výslovně stanoví, že využití analýzy DNA by mělo být přípustné ve všech odpovídajících případech, nezávisle na závažnosti trestného činu, se přímo nevztahuje k otázce, zda by profily DNA těchto osob měly být po využití při konkrétním vyšetřování také dále zpracovávány, resp. uchovávány v ND DNA (toto upravuje samostatně čl. 8 Doporučení). Článek 2 Doporučení pouze obecně vymezuje rozsah a omezení působnosti Doporučení, nicméně ve vztahu k uchování profilů DNA je bližší specifikace obsažena v citovaném článku 8.

Pojem „nezbytnost“ vyplývající z § 79 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb. je tedy třeba vyložit pro účely zpracování osobních údajů v ND DNA tak, že musí obstát, jak co se týče kritéria důvodnosti (tj. jen osoby stíhané či odsouzené pro trestný čin, nikoliv zproštěné obžaloby), tak kritéria dostatečné závažnosti trestného činu (dle Doporučení), a konečně také faktické použitelnosti při předpokladu recidivy odsouzeného pachatele. Jedině takový postup odpovídá, jak zákonu č. 101/2000 Sb., tak ústavním principům zákonnosti a přiměřenosti. Výklad pojmu „nezbytnost“ musí být na základě provedeného testu proporcionality založen na objektivních kritériích, která budou dostatečně určitá a srozumitelná, a proto následně přezkoumatelná. Danými kritérii jsou dle názoru správního orgánu důvodnost uchování, závažnost trestného činu a faktická použitelnost profilu DNA ke stanovenému účelu. Kritérium důvodnosti lze spatřovat ve skutečnosti, že do ND DNA budou zařazeny pouze profily osob odsouzených za trestný čin. Uchování vzorků osob v minulosti podezřelých, případně obviněných z trestného činu, jejichž vina nebyla před soudem prokázána, je v rozporu s čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (vyhlášena sdělením Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.). Ve vztahu ke kritériu závažnosti oproti názoru, že se jedná o každý úmyslný trestný čin, je třeba konstatovat, že zákon č. 40/2009 Sb. rozlišuje přinejmenším podle závažnosti trestné činy na zločiny a přečiny a zvláště závažné zločiny (§ 14), přičemž u úmyslných trestných činů vychází z horní hranice trestní sazby pro zařazení do jednotlivých kritérií, kdy za přečiny jsou ještě považovány úmyslné trestné činy, za něž zákon č. 40/2009 Sb. stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Obdobným způsobem byly kategorizovány trestné činy za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb. (trestné činy méně závažné, závažné a zvláště závažné). Také čl. 8 Doporučení odkazuje pouze na závažné trestné činy (porušení norem trestního práva). Kritérium faktické použitelnosti profilu DNA je třeba posoudit s ohledem na čl. 8 Doporučení, které odkazuje na typové skupiny trestných činů (proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob) a které lze považovat za přiměřené a rozumné.

Správní orgán dále uvádí, že nezbytnost je nutno posuzovat u každého jednotlivého případu individuálně, neboť žádný právní předpis v dané oblasti neopravňuje policii k nediferencovanému či plošnému postupu. Stejně tak platí, že obecnou podmínkou pro zpracování jakýchkoliv údajů policií je jejich další potřebnost pro účely, ke kterým byly uchovávány (rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 76/2010-52).

Ve vztahu k neurčitému pojmu „budoucí identifikace“ správní orgán uvádí, že se jedná o neurčitý pojem, který se jinde a v jiné souvislosti v právním řádu nevyskytuje. Tento pojem není propojen ani navázán na ostatní ustanovení hlavy X. zákona č. 273/2008 Sb., nadto má § 65 zákona č. 273/2008 Sb. nadpis „Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace“, z čehož není zřejmé, jaký má vztah k následnému uchování a dalšímu zpracování takto získaných osobních údajů. Za nesystematické lze také považovat zařazení odst. 5 v § 65 citovaného zákona, neboť to má upravovat likvidaci takto získaných údajů (nelze také přehlédnout, že zde je likvidace již vázána na odlišný účel, než je budoucí identifikace, a to konkrétně na předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti).

Ke shora uvedeným závěrům správní orgán dospěl na základě ústavně konformního výkladu příslušných ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., především jeho §§ 64, 79, 85 a 86. Přitom vycházel z premisy, že uchováním profilů DNA dochází k zásahu do práva na soukromý život (srov. rozsudek Evropského soudu ve věci S. a Marper proti Spojenému království ze dne 4. prosince 2008, § 70 až § 77).

Správní orgán dále konstatuje, že zákonné zmocnění státu, které by ospravedlňovalo a umožňovalo zásah do soukromí dotčených osob chráněného čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, jak jej předpokládá čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, musí být v souladu s principy právního státu dostatečně dostupné, předvídatelné, tedy vyjádřené s velkou mírou přesnosti (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království ze dne 4. prosince 2008, § 95 a násl., nebo náleží Ústavního soudu ze dne 22. března 2011 č. 94/2011 Sb., Pl. ÚS 24/10, body 36 a 37; www.nalus.cz). Správní orgán je toho názoru, že tyto atributy ustanovením, ze kterých lze dovozovat oprávnění policie vést ND DNA, scházejí, a pro potřeby tohoto řízení je musí tedy sám dovodit výkladem ad hoc. Přesto i při tomto postupu zůstává pochybnost, zda je určitost citovaných norem dostatečná na to, aby sama o sobě mohla tvořit zákonný základ pro uplatnění státní moci formou vytvoření ND DNA ve smyslu čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a to především proto, že nesplňuje ani minimální požadavky na stanovení rozsahu a použití profilů DNA (srov. obecný účel vymezený úkoly policie), délku uložení (srov. vymezení doby uchování v § 86 odst. 1 a § 65 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb.), použití a přístup třetích osob, procedury vedoucí k ochraně celistvosti a důvěrnosti údajů a procedury jejich zničení (opět viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království ze dne 4. prosince 2008, § 99). Dle Ústavního soudu (náleží č. 94/2011 Sb., bod 37) je zásah do základního práva jednotlivce na soukromí v podobě práva na informační sebeurčení ve smyslu čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod z důvodu prevence před trestnou činností možný jen skrze imperativní zákonnou úpravu, která musí především odpovídat nárokům plynoucím z principu právního státu a která naplňuje požadavky vyplývající z testu proporcionality. Taková právní úprava musí být přesná a zřetelná ve svých formulacích a dostatečně předvídatelná, aby

potenciálně dotčeným jednotlivcům poskytovala dostatečnou informaci o okolnostech a podmínkách, za kterých je veřejná moc oprávněna k zásahu do jejich soukromí. Rovněž musí být striktně definovány i pravomoci udělené příslušným orgánům, způsob a pravidla jejich provádění tak, aby jednotlivcům byla poskytnuta ochrana proti svévolnému zasahování.

Žádný zákon neřeší, jak bude s biologickým materiálem nakládáno, po jakou dobu budou vzorky a profily DNA schraňovány, kdo k nim bude mít přístup, kdy a jakým způsobem budou likvidovány, přičemž tyto významné okolnosti týkající se dalšího nakládání se vzorky a profily DNA upravuje svými interními předpisy policejní prezident, což představuje závažný deficit zákonnosti ve vztahu k nakládání s nosiči natolik intimních údajů (informací), jakými vzorky a profily DNA jsou (srov. rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 31 C 70/2012). Výše uvedené lze tedy shrnout tak, že úpravu ND DNA v interních předpisech Policie České republiky nelze považovat za dostatečnou.

Je přitom třeba důsledně rozlišovat mezi odběrem a použitím profilu DNA při konkrétním trestním řízení (tj. je odebrán vzorek DNA osoby podezřelé nebo obviněné za účelem prokázání nebo vyloučení její spjitosti s konkrétním trestným činem) od odběru profilu DNA osoby, který nesouvisí s trestním řízením proti této osobě a jeho účelem je uchování tohoto profilu DNA v ND DNA. Ve vztahu k prvnímu případu, tj. ke konkrétnímu vyšetřování trestného činu, se odběr biologického materiálu řídí § 114 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), jedině takto získaný vzorek může sloužit jako důkaz v trestním řízení.

Ve vztahu k posouzení povahy trestných činů ... a jejich závažnosti, včetně oprávněnosti zpracování profilu DNA v ND DNA a jeho uchovávání, správní orgán uvádí následující.

... byl shledán v roce 1985 (v době, kdy mu bylo 19 let) vinným pro trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla (§ 209a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb.), na který se vztahovala trestní sazba odnětí svobody až na dva roky, a z trestného činu opilství (§ 201 téhož zákona), na který se vztahovala trestní sazba odnětí svobody až na jeden rok. Z hlediska závažnosti vyjádřené trestní sazbou se ve výše uvedených případech nejedná o závažný trestný čin ve smyslu Doporučení, a proto jeho spáchání nemůže být důvodem pro uchování profilu DNA jmenovaného v ND DNA.

V roce 1986 (v době, kdy mu bylo stále 19 let) byl uznán vinným ze spáchání trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny (§ 176 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb.), na který se vztahovala mj. trestní sazba odnětí svobody až na dvě léta, a trestného činu neplnění odvodní povinnosti (§ 267 zákona č. 140/1961 Sb.), na který se vztahovala trestní sazba odnětí svobody až na jeden rok. V uvedených případech se nejedná o trestné činy proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob, přičemž závažnost těchto trestných činů vyjádřená trestní sazbou (až na jeden rok; až na dvě léta) je také nízká.

Ve výše uvedených případech se jedná o méně závažné trestné činy, od jejichž spáchání již uplynula delší doba (více než 20 let ke dni odběru genetického materiálu získaného dne 24. září 2012 v rámci trestního řízení, které bylo vedeno ve věci

zločinu krivého obvinění, přičemž dne 11. prosince 2013 byl pan v předmětné trestní věci zproštěn obžaloby).

V roce 1994 (v době, kdy mu bylo 27 let) byl shledán vinným ze spáchání trestného činu podvodu (§ 250 odst. 1, 2 zákona č. 140/1961 Sb.), jímž spáchal škodu nikoliv malou, tzn. škodu ve výši nejméně šestinásobku a nejvýše devatenáctinásobku minimální mzdy dle nařízení vlády účinného v dané době [nařízení vlády č. 53/1992 Sb., z jehož § 2 odst. 1 písm. b) vyplývá, že minimální měsíční mzda byla stanovena na 2.200 Kčs, resp. Kč]. Na uvedený trestný čin se vztahovala trestní sazba odnětí svobody až na tři roky. Uchování profilu DNA je třeba považovat za nedůvodné, neboť povaha majetkových trestných činů (tedy i podvodu) neodůvodňuje nezbytnost jeho uchování v ND DNA, a to z důvodu nedostatečné faktické použitelnosti. Trestný čin podvodu nespadá mezi trestné činy proti životu, zdraví nebo bezpečnosti osob ve smyslu Doporučení. Proto při absenci zákonné úpravy ND DNA nelze považovat uchování profilu DNA za nezbytné pro plnění úkolů policie. V tomto případě se zjevně jedná o závažnější trestný čin, přičemž však vzhledem k jeho charakteru (nenásilný trestný čin proti majetku), výši škody a především k tomu, že od jeho spáchání uplynula doba delší než 20 let, po kterou panu ... nebylo prokázáno spáchání dalšího trestného činu, proto považuje správní orgán uchování profilu DNA v ND DNA pana ... ve vztahu ke všem výše uvedeným trestným činům za nepřiměřené a nedůvodné.

Dobu, která uplynula od spáchání jednotlivých trestných činů, považuje správní orgán za relevantní, a to oproti názoru zastávanému účastníkem řízení, který poukazuje na nezbytnost uchování profilu DNA pro účely plnění úkolů policie v souvislosti s možností provést budoucí identifikaci pachatele, který se dopustil v minulosti úmyslných trestných činů (tj. účely preventivní). Ze spisového materiálu vyplývá, že od spáchání posledního úmyslného trestného činu uplynulo více než 20 let, přičemž pana ... nebylo prokázáno po uvedené dobu, že by se dopustil dalšího trestného činu. Přesto účastník řízení uchovává jeho profil DNA, což považuje správní orgán za zjevně nepřiměřené.

Dle § 34 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb. nejdelší promlčecí doba stanovená pro zánik trestní odpovědnosti u nejzávažnějších trestných činů, za které trestní zákon dovoluje uložení výjimečného trestu, činí dvacet let. Podle § 105 odst. 1 písm. a) tohoto zákona soud zahradí (tj. na odsouzeného se hledí jako by nebyl odsouzen) v případě nejzávažnějších trestných činů, u nichž lze uložit výjimečný trest, odsouzení po patnácti letech po výkonu nebo prominutí trestu anebo po promlčení jeho výkonu, pokud dotyčný po tuto dobu vedl řádný život. Zákon č. 140/1961 Sb. účinný v době, kdy došlo ke spáchání předmětných úmyslných trestných činů, v § 69 odst. 1 písm. a) stanovil, že soud zahradí odsouzení po deseti letech po výkonu nebo prominutí trestu anebo po promlčení jeho výkonu, vedl-li odsouzený po danou dobu nepřetržitě řádný život, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu pět let (kategorie nejzávažnějších trestných činů).

Ve vztahu k trestným činům, jichž se dopustil pan ... je třeba uvést, že v době odběru genetického materiálu byly tyto již promlčeny a odsouzení bylo zahlazeno, vzhledem k tomu, že zcela nepochybně uplynuly již zákonem stanovené lhůty (jak je zřejmé z vymezení jejich maximálního rozsahu ve vztahu k nejzávažnějším trestným činům a stejně tak z výpisu z rejstříku trestů předloženého právní zástupkyní pana ...). Na základě výše uvedeného považuje správní orgán za nepřipadnou argumentaci

účastníka řízení odůvodňující zařazení profilu DNA do ND DNA z důvodu recidivy pana ..., a to vzhledem k charakteru a závažnosti uvedených trestných činů, doby, která uplynula od jejich spáchání, včetně nepřiměřenosti a nedůvodnosti takového postupu.

V daném případě není zřejmé, jak by měl být dotčen zájem majoritní společnosti na ochraně bezpečnosti oproti zájmu na ochraně soukromí jednotlivce (v daném případě před neoprávněným uchováváním profilu DNA ze strany veřejné moci), když pan ... se dopustil trestné činnosti před více než 20 lety, s odkazem na možnost recidivy, tj. nelze bez dalšího paušalizovat, že opětovně dojde k recidivě ze strany pachatele. Takovýto postup se jeví jako ryze preventivní a v rozporu se zásadou proporcionality ve vztahu k výše uvedeným ústavně garantovaným základním lidským právům, přičemž nevyplývá z jednoznačného zákonného zmocnění účastníka řízení v tomto směru).

K tvrzení účastníka řízení, že uchování údajů je opodstatněno nezbytností budoucí identifikace pachatele trestných činů, správní orgán uvádí, že svým výkladem účastník řízení staví každého pachatele úmyslného trestného činu do role zcela jistého pachatele nějakého budoucího trestného činu, což je v rozporu s principem presumpce nevinny.

K argumentaci uvedené účastníkem řízení rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království o neaplikovatelnosti uvedeného rozsudku v daném případě, neboť nebyl posuzován případ, kdy ke zpracování a uchování profilu DNA došlo v případě pravomocně odsouzeného pachatele jako je tomu v projednávané právní věci, správní orgán uvádí, že ačkoliv soudem nebyl řešen konkrétně případ předchozích odsouzení pachatelů, obecné závěry učiněné soudem považuje v daném případě za aplikovatelné. Evropským soudem pro lidská práva bylo konstatováno, že samotné zpracování profilu DNA je nutné chápat jako zásah do práva chráněného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který je opodstatněný pouze při stanovení jasných zákonných pravidel. Vzhledem k absenci příslušné právní úpravy správní orgán považuje za nutné postupovat dle č. 8 Doporučení, ačkoliv se nejedná o právně závazný předpis, přesto má takovýto akt sekundárního práva nesporný právně-politický význam. Policie zpracovala údaje subjektu údajů, který nebyl potrestán za závažné trestné činy ohrožující život, zdraví nebo bezpečnost osob, které představují důvody pro zpracování profilu DNA podle Doporučení. Dle názoru správního orgánu je nutno vykládat uvedený rozsudek v tom smyslu, že další uchování profilu DNA odebrané z důvodu trestního řízení vedeného proti určité osobě pro podezření ze spáchání trestného činu je protiprávní, pokud výsledkem daného trestního řízení není pravomocné odsouzení dotčené osoby.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení vychází při uchování profilu DNA v daném případě ze skutečnosti, že pan ... se dopustil úmyslných trestných činů v minulosti, je třeba uvést, že by se v takovém případě jednalo o nepravou retroaktivitu právní úpravy, jelikož právní řád České republiky neumožňoval v době, kdy byly předmětné trestné činy spáchány, odběr genetického materiálu. Oprávnění policie odebírat pro účely budoucí identifikace biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení bylo do českého právního řádu zakotveno novelou policejního zákona provedenou zákonem č. 60/2001 Sb., a to s účinností ke dni 19. února 2001.

Zákaz retroaktivity právních norem pro oblast trestního práva je upraven v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, dle kterého se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, a pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Retroaktivní působení zmíněné právní normy (zákona č. 60/2001 Sb.), ač není, na rozdíl od retroaktivní účinnosti norem v oblasti trestního práva hmotného, výslovně zakázáno, představuje závažný zásah do práv stěžovatele, který nemohl nijak předvídat.

Ze zásady legality výkonu státní moci vyplývá, že právní úprava, která takovýto zásah umožňuje, musí být mj. předvídatelná, aby si pachatel trestného činu mohl být vědom všech možných následků jeho protiprávního jednání, tj. v daném případě zařazení jeho profilu DNA do ND DNA vedené policií. V případě, který je předmětem tohoto řízení, se přitom jedná o skutečnost, která panu ... nebyla známa.

Za nezákonnou a v rozpornou s principy právního státu považuje správní orgán skutečnost, že na základě toho, že určitá osoba spáchala úmyslný trestný čin, by automaticky bylo založeno oprávnění policie uchovávat profil DNA, aniž by byl zohledněn jeho charakter, doba, která od jeho spáchání uplynula, a další relevantní skutečnosti, byť v obecné rovině lze označit za přípustné, aby byly zohledněny trestné činy spáchané před účinností zákona č. 60/2001 Sb., a to za dodržení výše uvedených podmínek.

K tvrzenému zásahu do působnosti Policie České republiky ze strany Úřadu je třeba uvést, že Úřad je dle zákona č. 101/2000 Sb. oprávněn posuzovat legálnost zpracování osobních a citlivých údajů subjektů údajů a ukládat nápravná opatření, popř. vést správní řízení v případě zjištěné nezákonnosti (k tomu viz rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 6 A 5/2013-76-89 poukazující na kontrolní pravomoc Úřadu ve vztahu k uchovávaní profilů DNA).

Dále je třeba konstatovat, že v tomto případě je třeba posuzovat jednání účastníka jako tzv. trvajícím správním delikt, neboť účastník řízení vyvolal protiprávní stav a ten udržuje, resp. udržoval (srov. k trvajícím trestným činům: Šámal, P., Půry, F., Rizman, S. Trestní zákon. Komentář. I. díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2004, str. 24). U trestného činu trvajícím je mezníkem, který ukončuje jeden takový trestný čin od dalšího, sdělení obvinění; per analogiam lze tedy konstatovat, že v případě správního deliktu bude tímto mezníkem doručení oznámení o zahájení správního řízení účastníku řízení.

S ohledem na výše uvedené vycházel správní orgán při stanovení počátku rozhodné doby, tj. doby, po kterou byly osobní údaje zpracovávány neoprávněně, z okamžiku, kdy lze považovat za jisté, že předmětné osobní údaje subjektů údajů byly zpracovány (uchovávány) v ND DNA neoprávněně, resp. od sdělení Policejního prezidia České republiky, že žádosti o likvidaci osobních údajů subjektu údajů se nevyhovuje (vyrozumění ze dne 9. června 2015). Při stanovení konce rozhodné doby vycházel správní orgán z okamžiku, kdy bylo zahájeno správní řízení v dané věci doručením oznámení účastníku řízení, k čemuž došlo dne 3. června 2016.

Závěrem správní orgán uvádí, že s ohledem na skutečnost, že příslušná právní úprava, tedy zákon č. 273/2008 Sb., jak bylo doloženo výše, princip obecného

uchovávání profilu DNA nijak nepodporuje a nezbytnost uchovávání profilu DNA ve výše uvedených případech nebyla doložena, je aplikace právními předpisy uznaného důvodu pro uchovávání profilu DNA v ND DNA na základě § 9 písm. i) zákona č. 101/2000 Sb. vyloučena. Jelikož tedy uchovávání profilu DNA v ND DNA ve výše uvedených případech nebylo nezbytné pro předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti nebo stíhání trestných činů anebo pátrání po osobách, je takovéto zpracování nutno považovat za neoprávněné.

Správní orgán tedy na základě výše uvedeného považuje za prokázané, že účastník řízení porušil svým jednáním povinnost stanovenou v § 9 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost zpracovávat citlivé údaje pouze s výslovným souhlasem subjektu údajů, nebo při naplnění některého ustanovení § 9 písm. b) až i) zákona č. 101/2000 Sb.

Podle § 46 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb. se při rozhodování o výši pokuty přihlíží k závažnosti, způsobu, době trvání, následkům protiprávního jednání a k okolnostem, za nichž bylo protiprávní jednání spácháno. Správní orgán v souladu s tímto ustanovením při stanovení výše pokuty vycházel z následujících skutečností.

Z hlediska závažnosti a způsobu jednání přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti, ke skutečnosti, že neoprávněné zpracování se týkalo citlivých údajů, které ze své povahy podléhá vyšší právní ochraně, a dále k míře zásahu do soukromí osoby dané tím, že při výkonu veřejné moci je třeba dbát ochrany práv dotčených subjektů a postupovat výlučně v souladu s platnými zákony (dle čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod). Z hlediska závažnosti přihlédl správní orgán k počtu dotčených subjektů údajů (jeden subjekt), což vyhodnotil jako polehčující okolnost.

Dobu, po kterou byl udržován protiprávní stav (doba nejméně 1 roku), posoudil správní orgán jako přitěžující okolnost.

Ve vztahu k okolnostem, za nichž bylo protiprávní jednání spácháno, přihlédl správní orgán, jako k přitěžující okolnosti ke skutečnosti, že subjekt, jehož jednáním došlo k porušení právní povinnosti, je orgánem veřejné moci, jehož úkolem je zajistit dodržování právního řádu a postupu v souladu s právními předpisy. Dále pak správní orgán přihlédl, jako k polehčující okolnosti, k nejasné právní úpravě, a to vzhledem k její přílišné obecnosti v oblasti zpracování a uchovávání profilů DNA v ND DNA, a její nedostatečnosti (ve smyslu její neúplnosti a nekonkrétnosti).

Po posouzení shora uvedených skutečností rozhodl správní orgán o uložení sankce v dolní polovině zákonné sazby.

Při rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit náklady řízení správní orgán vycházel z ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu, který správnímu orgánu ukládá povinnost uložit paušální částkou náhradu nákladů řízení účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, a z § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, kterou se stanoví paušální částka nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč.

S ohledem na výše uvedené, bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: V souladu s § 152 odst. 1 správního řádu lze u oddělení správních činností Úřadu pro ochranu osobních údajů, který rozhodnutí vydal, proti tomuto rozhodnutí podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí rozklad předsedkyni Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Rozhodnutí je doručeno dnem převzetí stejnopisu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je dnem doručení okamžik přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději ale desátý den ode dne dodání rozhodnutí do datové schránky.

Praha, 20. července 2016

otisk
úředního
razítka

Vanda Foldová
vedoucí oddělení správních činností